

Till Jordbruksverket
Kjell Wejdemar

Angående ”Ändring av Statens Jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2006:81) om foder ” (D.nr 5.4.16-254/16)

Föreningen Foder och Spannmål (F&S) har erhållit rubricerade förslag på remiss och får med anledning därav anföra följande.

F&S:s medlemsföretag utgörs av företag som tillverkar respektive handlar med foderprodukter, utsäde, spannmål, gödselmedel, växtskyddsmedel och andra insatsvaror till lantbruket. F&S har ca 50 aktiva medlemsföretag som tillsammans representerar i stort sett hela den svenska marknaden för nämnda produkter. Bland medlemsföretagen finns såväl stora internationella koncerner som små lokalt förankrade företag.

Allmänt

Förutom de justeringar av föreskrifterna som är en direkt följd av ändringar i EU:s regelverk, baseras viktiga delar i förslaget på hygienfrågor på ett arbete där näringen själv, genom utarbetande av nationella branschriktlinjer, tar ett utökat ansvar för det normativa arbetet i hygienfrågor, innebärande att behovet av detaljstyrd lagstiftning minskar. F&S ser positivt på denna utveckling och anser att det för såväl samhället som näringen är en viktig utgångspunkt för det fortsatta arbetet med säkra foder. Samtidigt kan noteras att reglerna i vissa avseenden i praktiken skärps, bl a för företag som av en eller annan anledning inte följer riktlinjerna. F&S är visserligen en stark tillskyndare av att branschens riktlinjer används, men finner samtidigt att det inte finns sakliga argument för skärpningen, särskilt inte med tanke på den obalans som råder mellan kontrollen av industriellt tillverkat foder och foder tillverkat på gård. I sammanhanget är det värt att notera att mängden foder som produceras på gård är större än vad som produceras inom industrin. Enskilda gårdar kan ha en produktion i närmast industriell omfattning. Rådande obalans innebär en konkurrensmässig nackdel för det bäst kontrollerade fodret och således har regelverken i denna del en viss kontraproduktiv effekt i arbetet med att allt foder skall vara säkert.

Synpunkter på förslaget

I det följande kommenteras särskilt de avsnitt av förslaget där F&S har synpunkter och/eller förslag till förändringar.

Kap 2 §6

Enligt förslaget skall provtagningsplats anges i samband med registrering av foder. Vilken plats som skall uppges är tämligen självklart när det är fråga om egen tillverkning. Ett problem uppkommer emellertid när fodret ifråga tillverkas på lego, dvs när den som sätter fodret på marknaden och ansvarar för detsamma inte är densamma som det tillverkande företaget. Motsvarande situation uppstår även vid import av foder. Vilken plats skall anges i

dess situationer? F&S frågar sig även vilken funktion angivande av provtagningsplats fyller och om det är av sådan betydelse att det skall regleras i föreskriftsform. Den som sätter fodret på marknaden är alltid ansvarig för fodret och dess spårbarhet och därmed även för att information om relevanta provtagningsplatser vid behov finns tillgänglig.

Kap 2 §10

Formuleringen att ”omedelbart inleda ett förfarande för att dra tillbaka foder från marknaden” uppfattas som otydlig och frågan är vad som i praktiken menas. Om det endast är fråga om ett förberedande arbete bör detta framgå tydligare av texten

Kap 3 §8

I punkt 5 anges att orsak till behandlingen skall dokumenteras. Menas med detta att dokumentationen skall gå längre än vad som anges i receptet? F&S anser det tveksamt huruvida det är rimligt eller relevant att foderföretaget skall åläggas att dokumentera detta.

I sista stycket anges att dokumentation ska förvaras tillsammans med en kopia av veterinärrecept. Denna typ av arkivering sker inte sällan digitalt. Beroende på teknisk konstruktion av företagets digitala system kan denna typ av handlingar finnas i olika delar av datasystemen och frågan är om detta uppfyller kravet på ”tillsammans”. F&S föreslår istället en formulering som innebär att såväl dokumentation och recept skall finnas lätt tillgängliga.

Kap 3 §10

Förslaget rörande försegling av förpackningar eller behållare är synnerligen opraktiska och står enligt F&S inte i rimlig proportion till eventuella risker. Vidare är det oklart hur foder som innehåller läkemedel skall hanteras vid bulktransport. F&S ser en uppenbar risk att det kan bli mycket svårt för foderindustrin att till rimliga kostnader tillverka, hantera och distribuera foder med läkemedel.

Kap 4 § 7

Formuleringen i de första två meningarna kan tolkas som att det skulle vara foderföretaget som bestämmer rikt- åtgärds- och gränsvärden med utgångspunkt i direktiv och förordningar, vilket självklart inte är fallet. Den andra meningen skulle kunna utformas enligt följande. ”Rikt-, åtgärds- och gränsvärden återfinns bland annat i följande direktiv och förordningar”.

Kap 4 §9

I fall då åtgärdsgränsen överskrids skall foderföretaget genomföra undersökningar för att identifiera föroreningskällan och vidta åtgärder för att reducera eller eliminera denna. Ett sådant förfarande kan tyckas rimligt och relevant, men F&S vill även framhålla att möjligheterna till reduktion eller eliminering i vissa situationer i praktiken är begränsade.

Kap 4 §10

I sista stycket anges att man i vissa fall bör använda sig av lägre interna gränser för främmande ämnen än de riktvärden som anges. F&S anser denna formulering olycklig. I sak är det så att företagen i vissa fall använder sig av lägre interna gränser för vissa typer av oönskade ämnen, men att i mycket allmänna ordalag i föreskriftsform skriva ut att de riktvärden som anges i regelverken inte bör tillämpas skapar en betydande osäkerhet. Om man från myndighetshåll anser att andra värden (än i regelverken angivna) skall användas, torde det vara rimligt att dessa värden på ett eller annat sätt också anges eller hänvisas till.

Kap 4 §12

Undantaget från värmebehandling bör, med samma förutsättningar, även omfatta viss produktion hos fodertillverkande företag som inte är primärproducenter. Många mindre företag (s k bygdekvarnar) utgör en viktig servicefunktion på landsbygden, t ex i form av enklare säckade foderblandningar (spannmål och koncentrat) till s k hobbyhöns. Omfattningen är ytterst begränsad, inte minst jämfört med de kvantiteter som tillverkas av vissa fjäderfäbesättningar som omfattas av undantaget, och torde i riskhänseende även var jämförelsevis mycket liten. För att säkerställa att det endast är fråga om små kvantiteter kan övervägas att lägga in en kvantitetsgräns eller att bara säckade produkter omfattas.

Kap 4 §31 not 45

Att dra gränsen vid tre råvaror och ett kompletteringsfoder är enligt F&S en besvärande begränsning som dessutom inte är riskrelaterad. Följden blir t ex att man inte kan blanda tre spannmålslag, betfor och ett koncentrat eller spannmål, koncentrat och ett mineralfoder.

Nedan föreslås några alternativa formuleringar i noten.

Alt. 1 Foderblandning som består av ett fåtal råvaror samt eventuellt kompletteringsfoder.

Alt. 2 Foderblandning som består av högst fem foderråvaror samt eventuellt kompletteringsfoder.

Alt. 3 Foderblandning som består av vete, korn och havre samt eventuellt ytterligare en råvara och kompletteringsfoder.

Stockholm den 28 oktober 2016

Föreningen Foder & Spannmål

Erik Hartman